

Jørgen Rosbach
Inatsisartut medlem for Demokraatit

Besvarelse af § 37 spørgsmål nr. 091/2025

Dato: 23-07-2025

Kære Jørgen Rosbach

Sags nr: 2025 - 14413

Akt nr: 25529260

Du har i henhold til § 37, stk. 1 i Forretningsordenen for Inatsisartut fremsat spørgsmål til Naalakkersuisut. Jeg takker for spørgsmålene, som er henvist til min besvarelse. Spørgsmålene gengives og besvares nedenfor.

Postboks 1160

Tlf: 34 50 00

Fax: 34 55 05

3900 Nuuk

Email: pn@nanog.gl

www.naalakkersuisut.gl

1. Hvor stor er manglen på psykologer herhjemme?

Svar:

Der er rettet henvendelse til en række relevante ressortområder samt Kreds Grønland, som er en kreds under Dansk Psykolog Forening med henblik på at indsamle oplysninger om behovet for psykologer i Grønland. Der er tale om et komplekst område, hvor behovet varierer betydeligt på tværs af sektorer og geografiske områder, hvilket gør det vanskeligt at give et entydigt billede.

Kreds Grønland kan oplyse at de aktuelt har 47 medlemmer, som bor i Grønland. De vurderer, at det reelle antal psykologer formentligt er højere.

Departementet for Børn, Unge og Familier oplyser, at der på nuværende tidspunkt ikke foreligger et samlet overblik over behovet, da det varierer mellem blandt andet psykiatrien, kommunerne og Selvstyrets øvrige enheder.

Det Grønlandske Sundhedsvæsen har oplyst, at der inden for det psykiatriske område er normeret syv psykologstillinger, hvoraf én af disse stillinger aktuelt er ubesat.

a. Foreligger der opdaterede tal for, hvor mange psykologer der aktuelt arbejder i det offentlige sundhedsvæsen?

Svar:

Det Grønlandske Sundhedsvæsen oplyser, at psykiatrisk område er normeret til i alt 7 psykologstillinger – 3 på voksenområdet og 4 på børne- og ungeområdet. 6 ud af 7 psykologstillinger i psykiatrien er besat eller planlagt besat.

i. Hvor mange stillinger står tomme?

Svar: Der er én psykologstilling i psykiatrien ved Det Grønlandske Sundhedsvæsen som aktuelt er ubesat. Sundhedsvæsenet oplyser at der aktuelt er en stillingsannonce slået op vedrørende denne stilling.

b. Hvor lang er den gennemsnitlige ventetid på psykologbehandling?

Svar: Det Grønlandske Sundhedsvæsen oplyser, at den gennemsnitlige ventetid på psykologbehandling i voksenpsykiatrien aktuelt er på omkring syv måneder.

i. Hvordan prioriterer man i forhold til, hvem der skal tilbydes behandling?

Svar: Det Grønlandske Sundhedsvæsen oplyser at patienter med selvmordsforsøg eller svære selvmordstanker prioriteres, da disse forløb vurderes som mest akutte. Derudover foretages en indledende vurderingssamtale, hvor patientens symptomer, vurderes.

2. Har Naalakkersuisut et overblik over det reelle behov for psykologer i landet?

Svar: Der foreligger ikke et samlet overblik, da behovet varierer mellem instanser. Departementet for Børn, Unge og Familier oplyser følgende: *"Der er ikke overblik i dag, da behovet er meget forskelligt fra offentlige instanser såsom psykiatri, Kommunerne og Selvstyret."*

Naalakkersuisut kan oplyse at der er igangsat en proces med alle partier om status på sundhedsforliget fra 2023 og arbejder hen imod et udvidet forlig, hvor psykiatri og støtte til personer med usynlige handicap er centrale emner. Fremtidig normering og planlægning er i fokus, særligt i lyset af den kommende psykiatribygning, som vil øge kapaciteten fra 12 til 22 pladser.

a. I dag?

Svar: Se besvarelsen til spørgsmål 2.

b. I de kommende år?

Svar: Behandlingsbehovet forventes at stige. Naalakkersuisut arbejder på at fremtidssikre psykiatrien gennem politisk planlægning og prioritering.

3. Hvilke konkrete initiativer har Naalakkersuisut taget de seneste fem år for at skaffe flere psykologer?

Svar: Naalakkersuisut kan oplyse at der arbejdes med en flerstrengt strategi, der omfatter rekruttering, opkvalificering og internationale partnerskaber, herunder med Danmark. Dette for at styrke behandlingskapaciteten og sikre bedre adgang til psykologfaglig bistand.

Departementet for Børn, Unge og Familier oplyser at der i Socialstyrelsens regi er udviklet behandlingstilbud for børn og unge (børnerejseholdet), voksenrejseholdet og Klinik Killiliisa. Til ovenstående behandlingstilbud er der oprettet nye faste stillinger i Socialstyrelses Borgerrettet afdeling for at øge antallet af psykologer. Der er oprettet specialiserede stillinger inden for børne- og ungeområdet samt voksenområdet, herunder psykologer til behandling af seksuelt krænkende adfærd.

Endvidere oplyser Departementet for Børn, Unge og familie følgende:

“Rekruttering af psykologer via rejsehold

Der er oprettet og udbygget rejsehold for både børn/unge og voksne:

Børnerejseholdet yder psykologisk behandling og rådgivning lokalt i byer og bygder.

Voksenrejseholdet tilbyder behandling af voksne med senfølger af seksuelle overgreb fra barndommen.

Fleksibel rekruttering – brug af psykoterapeuter

- *Når det er svært at rekruttere autoriserede psykologer, benytter man uddannede psykoterapeuter som alternativ – særligt til lettere terapeutiske forløb.*
- *Det sikrer, at borgerne stadig kan få hjælp, selvom psykologstillinger ikke er besat.*

Indsatser for at fastholde psykologer

- *Psykologer får mulighed for faglig sparring og supervision gennem arbejdet.*
- *Der tilbydes faglige kurser og efteruddannelse, som styrker arbejdsmiljø og kompetencer.*

Fokus på at sikre tydelige arbejdsgange og tværfagligt samarbejde for at øge trivsel og arbejdsglæde.”

Allorfik har arbejdet på at rekruttere psykologer til deres tilbud, men det har vist sig vanskeligt at fastholde disse ansættelser. Det oplyses, at en af de væsentlige udfordringer er, at løn- og ansættelsesvilkårene ikke i tilstrækkelig grad kan matche de vilkår, der tilbydes i den private sektor.

Som led i arbejdet med at imødegå rekrutteringsudfordringer har Allorfik taget initiativ til at indgå aftaler med to grønlandsksprogede psykologer, som er bosat uden for Grønland. Disse psykologer yder psykologsamtaler online på timebasis, hvilket bidrager til at opretholde et vist behandlingstilbud trods udfordringerne med fastansættelser.

a. Hvilke resultater har disse initiativer medført?

Svar: Naalakkersuisut vurderer at den flerstrengede strategi har styrket behandlingskapaciteten og sikret bedre adgang til psykologfaglig bistand.

Departementet for Børn, Unge og Familier oplyser, at indførelsen af nye behandlingsmuligheder i Socialstyrelsen har medført, at flere borgere nu får tilbudt gratis terapeutisk behandling.

Departementet for Børn, Unge og Familier oplyser endvidere:

- *”Børnerejseholdet har behandlet børn og unge, som alle har gennemgået en traumebehandling, hvor der og har inkluderet opfølgning og støtte til omsorgspersoner.*
- *Der er etableret gratis terapeutiske forløb i lokalområder, hvor der tidligere ikke var tilbud.*

Større geografisk dækning

- *Behandlingstilbud er bragt ud til afsides byer og bygder, hvor der normalt ikke er fast psykologdækning.*
- *Lokale fagfolk har modtaget undervisning, så de kan følge op efter rejseholdets besøg.*

Behandlingstilbud til voksne etableret

- *Klinik Killiliisa har givet adgang til psykologisk seksuologisk behandling.*
- *Mange af de voksne har henvendt sig frivilligt, men også personer som er dømte – hvilket øger forebyggelse.*

Styrket lokal faglighed

- *Lokale fagpersoner (f.eks. lærere, sundhedsarbejdere og pædagoger) har deltaget i efteruddannelseskurser, så de bedre kan identificere og støtte børn og voksne med traumer.*
- *Kurser og værktøjer er tilpasset grønlandsk kultur og sprog – bl.a. med brug af visuelle og fortællende metoder.*

Større geografisk dækning

- *Behandlingstilbud er bragt ud til afsides byer og bygder, hvor der normalt ikke er fast psykologdækning.*
- *Lokale fagfolk har modtaget undervisning, så de kan følge op efter rejseholdets besøg.*

Behandlingstilbud til voksne etableret

- *Klinik Killiliisa har givet adgang til psykologisk seksuologisk behandling.*
- *Mange af de voksne har henvendt sig frivilligt, men også personer som er dømte – hvilket øger forebyggelse.*

Styrket lokal faglighed

- *Lokale fagpersoner (f.eks. lærere, sundhedsarbejdere og pædagoger) har deltaget i efteruddannelseskurser, så de bedre kan identificere og støtte børn og voksne med traumer.*
- *Kurser og værktøjer er tilpasset grønlandsk kultur og sprog – bl.a. med brug af visuelle og fortællende metoder.”*

4. Hvilke nye tiltag er aktuelt under overvejelse i forhold til at forbedre rekrutteringen og fastholdelsen af psykologer?

Svar: Naalakkersuisut arbejder på en forbedring af rammebetingelser for fastansættelser, støtte til uddannelse i Grønland og internationale partnerskaber. En genopretningsplan for sundhedsområdet er under udarbejdelse, og området er undtaget fra sparetiltag, der ellers kunne forringe kernevelfærden.

Naalakkersuisut har godkendt etableringen af Inulervik – et center, der samler psykologer og psykoterapeuter i én organisation. Dette skal styrke fagligheden og muliggøre placering uden for Nuuk.

Det Grønlandske Sundhedsvæsen arbejder løbende med promovering af stillinger og netværksdannelse.

5. Har Naalakkersuisut overvejet at tage initiativ til en psykologuddannelse på Ilisimatusarfik?

Svar: Der afventes en behovsanalyse for at kunne prioritere relevante uddannelsesstilbud, derfor er der ikke aktuelle planer på nuværende tidspunkt at etablere en psykologuddannelse.

a. Hvis ja; hvor langt er man med disse planer?

Svar: Se besvarelsen til spørgsmål 5.

b. Hvis nej; hvorfor ikke?

Svar: Se besvarelsen til spørgsmål 5.

6. Kan Naalakkersuisut oplyse andet af interesse for emnet?

Svar: Naalakkersuisut understreger, at sundhedsområdet er en politisk prioritet. Der arbejdes aktivt for at sikre en mere stabil og nærværende sundhedsbetjening, både inden for det somatiske og psykiatriske område. Fremtidens sundhedsvæsen skal bygges i fællesskab, og Naalakkersuisut håber på bred politisk opbakning til dette arbejde.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Anna Wangenheim
Naalakkersuisoq for Sundhed og Personer med Handicap